

31991L0156

L 78/32

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

26.3.1991

NÕUKOGU DIREKTIIV,
18. märts 1991,
millega muudetakse direktiivi 75/442/EMÜ jäätmete kohta
(91/156/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

ühenduse jäätmehoolduse tõhususe tõstmiseks on vaja ühtset terminoloogiat ning jäätmete määratlust;

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 130s,

keskkonnakaitse kõrge taseme saavutamiseks peavad liikmesriigid lisaks meetmetele jäätmete vastutustundliku kõrvaldamise ning taaskasutamise tagamiseks võtma meetmeid jäätmete tekkimise piiramiseks, edendades puhtamaid tehnoloogiaid ja toodete kasutamist, mida saab ringlusse võtta ja korduskasutada, võttes arvesse taaskasutatavate jäätmete olemasolevaid või võimalikke turge;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

erinevused liikmesriikide seadustes, mis käsitlevad jäätmete kõrvaldamist ja taaskasutamist, võivad mõjutada keskkonna kvaliteeti ning takistada siseturu toimimist;

ning arvestades, et:

on soovitatav edendada jäätmete ringlussevõttu ning korduskasutust toorainena; võib olla vajalik näha ette erieeskirju korduskasutatavate jäätmete kohta;

direktiivis 75/442/EMÜ ⁽⁴⁾ sätestati ühenduse eeskirjad jäätmete kõrvaldamise kohta; neid eeskirju tuleb muuta, et arvesse võtta liikmesriikide kogemusi selle direktiivi rakendamisel; muudatuste tegemisel võetakse aluseks keskkonnakaitse kõrge tase;

ühenduse jaoks tervikuna on oluline sõltumatus jäätmete kõrvaldamise valdkonnas ning on soovitatav, et iga liikmesriik ka eraldi seda eesmärki püüdleks;

oma 7. mai 1990. aasta resolutsioonis jäätmepoliitika kohta ⁽⁵⁾ võttis nõukogu kohustuse direktiivi 75/442/EMÜ muuta;

üldnimetatud eesmärkide saavutamiseks tuleks liikmesriikidel koostada jäätmekavad;

⁽¹⁾ EÜT C 295, 19.11.1988, lk 3 ja
EÜT C 326, 30.12.1989, lk 6.

⁽²⁾ EÜT C 158, 26.6.1989, lk 232 ja 22. veebruari 1991. aasta aramus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 56, 6.3.1989, lk 2.

⁽⁴⁾ EÜT L 194, 25.7.1975, lk 47.

⁽⁵⁾ EÜT C 122, 18.5.1990, lk 2.

jäätmete vedu tuleb vähendada ning liikmesriigid võivad selleks oma jäätmekavades näha ette vajalikud meetmed;

kõrge kaitsetaseme ja tõhusa kontrolli tagamiseks tuleb ette näha jäätmete kõrvaldamisega ja taaskasutamisega tegelevate ettevõtete volitamine ja järelevalve;

teatud tingimustel ja eeldusel, et keskkonnakaitsenõuded on täidetud, võib mõned ettevõtted, kes oma jäätmeid ise töötlevad ja taaskasutavad, vabastada loa taotlemise kohustusest; sellised ettevõtted tuleks registreerida;

selleks et jäätmete üle oleks seire nende tekkimisest kuni nende lõpladustamiseni, tuleks teistelt jäätmetega tegelevatelt ettevõtetelt, nagu jäätmete kogujad, vedajad ja vahendajad, nõuda lube, neid registreerida ja nende üle teha asjakohast järelevalvet;

tuleks asutada komitee, kes abistaks komisjoni käesoleva direktiivi rakendamisel ja kohandamisel teaduse ja tehnika edusammudega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 75/442/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artiklid 1–12 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 1

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *jäätmed* — I lisas loetletud kategooriatesse kuuluvad mis tahes ained või esemed, mille valdaja kasutuselt kõrvaldab, kavatseb kasutuselt kõrvaldada või on kohustatud kasutuselt kõrvaldama.

Komisjon koostab artiklis 18 ette nähtud korda järgides hiljemalt 1. aprilliks 1993 nimekirja jäätmetest, mis kuuluvad I lisas loetletud kategooriatesse. Seda nimekirja vaadatakse korrapäraselt läbi ja vajadusel muudetakse sama korda järgides;

b) *tekitaja* — igaüks, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed (“esmane tekitaja”), ja/või igaüks, kes teeb jäätmete eeltöötlust, segab jäätmeid või sooritab muid toiminguid, mille tulemusena jäätmete olemus või koostis muutub;

c) *valdaja* — jäätmetekitaja või füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses on jäätmed;

d) *käitus* — jäätmete kogumine, vedu, taaskasutamine ja kõrvaldamine, kaasa arvatud nende tegevuste järelevalve ning kõrvaldamiskohtade järelehooldus;

e) *kõrvaldamine* — kõik toimingud, mis on ette nähtud direktiivi IIA lisas;

f) *taaskasutamine* — kõik toimingud, mis on ette nähtud direktiivi IIB lisas;

g) *kogumine* — jäätmete kokkukorjamine, sortimine ja/või segamine veo eesmärgil.

Artikkel 2

1. Käesoleva direktiivi reguleerimisalasse ei kuulu:

a) välisõhku paisatavad gaasilised heitmed;

b) muude õigusaktide reguleerimisalasse kuuluvad:

i) radioaktiivsed jäätmed;

ii) maavarade uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkinud jäätmed ning karjäärade tootmisjäägid;

iii) loomakorjused ja järgmised põllumajandusjäätmed: sõnnik ja muud põllumajanduses kasutatavad loodusomased ja mitteohtlikud ained;

iv) reovesi, välja arvatud vedelad jäätmed;

v) kasutusest kõrvaldatud lõhkeained.

2. Üksikdirektiivides võib ette näha erijuhtusid käsitlevaid eeskirju või täiendada käesoleva direktiivi eeskirju teatava jäätme-kategooria käitlemise osas.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et edendada:

a) esiteks, jäätmete tekkimise ja nende ohtlikkuse vältimist või vähendamist eelkõige järgmiste tegevuste kaudu:

— puhtamate ja loodusvarasid säästvamalt kasutavate tehnoloogiate arendamine,

— selliste toodete tehniline arendamine ja turustamine, mis on kujundatud nii, et nende valmistamine, kasutamine ja lõpladustamine ei põhjusta üldse või põhjustab minimaalselt jäätmete koguste või nende kahjulikkuse suurenemist või reostusohu,

— selliste tehnoloogiate arendamine, mille abil saab taaskasutatavates jäätmetes sisalduvad ohtlikud ained lõpladustada;

b) teiseks:

i) jäätmete taaskasutamist ringlussevõtu, korduskasutuse, taasväärtustamise või muu menetluse abil teisese toorme eraldamiseks, või

ii) jäätmete kasutamist energiaallikana.

2. Välja arvatud juhul, kui kohaldatakse nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiivi 83/189/EMÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise

kord, (*) teatavad liikmesriigid komisjonile kõigist meetmetest, mida nad kavatsesid võtta lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Komisjon teatab nendest meetmetest teistele liikmesriikidele ja artiklis 18 osutatud komiteele.

Artikkel 4

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine viisil, mis ei sea ohtu inimeste tervist, mille käigus ei kasutata keskkonda ohustavaid protsesse ja menetlusi ning millega eelkõige:

- ei ohustata vett, õhku, pinnast, taimi ega loomi,
- ei tekitata müra või haisust põhjustatud häiringuid,
- ei kahjustata maapiirkondi ega erihuvi pakkuvaid kohti.

Liikmesriigid võtavad ka vajalikud meetmed, et keelata jäätmete hülgamine, kaadamine või kontrollimata kõrvaldamine.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed ja kui see on vajalik või soovitatav, siis koostöös teiste liikmesriikidega, et luua ühtne ja sobiv jäätmekõrvaldamisrajatiste võrgustik, võttes arvesse parimat võimalikku tehnoloogiat, mis ei põhjusta liigseid kulutusi. Selline võrgustik peab tagama ühenduse kui terviku sõltumatuse jäätmete kõrvaldamise valdkonnas ning võimaldama liikmesriikidel omaette seda eesmärki püüelda, arvestades geograafilisi tingimusi ning vajadust spetsiaalsete rajatiste järele teatud jäätmeliikidega seoses.

2. Võrgustik peab ka võimaldama jäätmete kõrvaldamist lähimas sobivas rajatises sobivaima meetodi ja tehnoloogia abil, et tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase.

Artikkel 6

Liikmesriigid asutavad või määravad pädeva asutuse või pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva direktiivi rakendamise eest.

Artikkel 7

1. Artiklis 3, 4 ja 5 nimetatud eesmärkide saavutamiseks tuleb artiklis 6 osutatud pädeval asutusel või pädevatel asutustel võimalikult kiiresti koostada üks või mitu jäätmekava. Sellised kavad käsitlevad eelkõige:

- taaskasutatavate või kõrvaldatavate jäätmete liiki, koguseid ja päritolu,

- üldisi tehnilisi nõudeid,
- konkreetsete jäätmetega seotud erimeetmeid,
- sobilikke kõrvaldamiskohti või rajatisi.

Sellised kavad võivad näiteks hõlmata:

- füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel on luba jäätmeid käidelda,
- taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute hinnangukulud,
- asjakohaseid meetmeid, et edendada jäätmete kogumise, sortimise ja töötlemise ratsionaliseerimist.

2. Liikmesriigid teevad jäätmekavasid koostades vajaduse korral koostööd teiste liikmesriikidega ja komisjoniga. Liikmesriigid teatavad sellest komisjonile.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et vältida nende jäätmekavadele mittevastavat jäätmete vedu. Liikmesriigid teatavad mis tahes asjakohastest meetmetest teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 8

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada, et iga jäätmevaldaja:

- annab jäätmed käitlemiseks era- või avalikule jäätmekogumisettevõttele või ettevõttele, kes teeb IIA või IIB lisas nimetatud toiminguid,
- taaskasutab või kõrvaldab jäätmed ise kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega.

Artikkel 9

1. Artiklite 4, 5 ja 7 rakendamise eesmärgil peab iga rajatis või ettevõtte, kes teeb IIA lisas nimetatud toiminguid, saama loa artiklis 6 osutatud pädevalt asutuselt.

Kõnealune luba hõlmab:

- jäätmete liiki ja koguseid,
- tehnilisi nõudeid,
- ohutusabinõusid, mis tuleb võtta,
- kõrvaldamiskohta,
- käitlusviisi.

2. Lubasid võib anda tähtajaliselt, neid võib pikendada, nendega võivad kaasneda tingimused ja kohustused ning nende andmisest võib keelduda, kui plaanitav kõrvaldamismeetod ei ole keskkonnakaitse seisukohalt vastuvõetav.

Artikkel 10

Artikli 4 rakendamise eesmärgil peab iga rajatis või ettevõte, kes teeb IIB lisas nimetatud toiminguid, saama selleks loa.

Artikkel 11

1. Ilma et see piiraks nõukogu 20. märtsi 1978. aasta direktiivi 78/319/EMÜ (mürgiste ja ohtlike jäätmete kohta), (**) viimati muudetud Hispaania ja Portugali ühinemisaktiga, kohaldamist, võib artiklis 9 ja 10 sätestatud loa taotlemisest vabastada:

a) rajatised ja ettevõtted, mis kõrvaldavad oma jäätmeid nende tekkekohas;

ning

b) rajatised ja ettevõtted, kes tegelevad jäätmete taaskasutamisega.

See vabastus kehtib ainult juhul, kui:

— pädevad asutused on vastu võtnud üldeeskirjad iga tegevuse kohta, milles nähakse ette jäätmete liigid ja kogused ning tingimused, mille täitmisel võidakse tegevus loa nõudest vabastada,

ning

— kui jäätmete liik ja kogus ning kõrvaldamis- ja taaskasutusmeetodid vastavad artiklis 4 sätestatud tingimustele.

2. Pädevad asutused registreerivad lõikes 1 nimetatud rajatised ja ettevõtted.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõike 1 kohaselt vastu võetud üldeeskirjadest.

Artikkel 12

Pädevad asutused registreerivad rajatised ja ettevõtted, kes ei pea luba taotlema, kuid kes koguvad või veavad jäätmeid kaubanduslikul alusel või korraldavad jäätmete kõrvaldamist või taaskasutamist teiste eest (kauplejad või vahendajad).

Artikkel 13

Pädevad asutused teevad korrapäraselt kontrolli rajatiste ja ettevõtete üle, kes teostavad artiklites 9–12 osutatud toiminguid.

Artikkel 14

Kõik artiklites 9–12 osutatud rajatised või ettevõtted:

— peavad arvestust jäätmete koguse, olemuse, päritolu ning vajaduse korral sihtkoha, kogumissageduse, veoliigi ning käitlusviisi üle I lisas loetletud jäätmete ning IIA ja IIB lisas loetletud toimingute osas,

— tegema selle teabe taotluse korral kättesaadavaks artiklis 6 osutatud pädevatele asutustele.

Liikmesriigid võivad käesoleva artikli sätete järgimist nõuda ka jäätmetekitajatelt.

Artikkel 15

Vastavalt “saastaja maksab” põhimõttele tuleb jäätmete kõrvaldamise kulud kanda:

— jäätmevaldajal, kes on andnud jäätmed jäätmekogumisetevõttele või artiklis 9 osutatud ettevõttele,

ja/või

— eelmisel valdajal või tootjal, kelle tootest jäätmed on tekkinud.

Artikkel 16

1. Iga kolme aasta järel ja esmakordselt 1. aprillil 1995 saadavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi rakendamiseks võetud meetmete kohta. See aruanne põhineb küsimustikul, mis on koostatud artiklis 18 ette nähtud korda järgides ja mille komisjon saadab liikmesriikidele kuus kuud enne üldnimetatud tähtaega.

2. Lõikes 1 nimetatud aruannete põhjal avaldab komisjon iga kolme aasta järel koondaruande, esimest korda 1. aprillil 1996.

Artikkel 17

Käesoleva direktiivi lisade teaduse ja tehnika arenguga kohandamiseks vajalikud muudatused võetakse vastu artiklis 18 ettenähtud korras.

Artikkel 18

Komisjoni abistab komitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja eesistujana komisjoni esindaja.

Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Komitee esitab eelnõu kohta oma arvamuse tähtaja jooksul, mille vastavalt küsimuse kiireloomulisusele võib määrata eesistuja. Arvamus esitatakse sellise häälteenamusega,

nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse kõnealuses artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei hääleta.

Kui kavandavad meetmed on komitee arvamusega kooskõlas, võtab komisjon need vastu.

Kui kavandatud meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, võtab komisjon ettepanud meetmed vastu.

(*) EÜT L 109, 26.4.1983, lk 8.

(**) EÜT L 84, 31.3.1978, lk 43.”

2. Artiklitest 13, 14 ja 15 saavad artiklid 19, 20 ja 21.

3. Lisatakse järgmised lisad:

“I LISA

JÄÄTMEKATEGOORIAD

- Q1 Edaspidi teisiti määratlemata tootmis- ja tarbimisjääd
- Q2 Praaktotoed
- Q3 Tooted, mille kasutustähtaeg on lõppenud
- Q4 Materjalid, mis on maha voolanud, riknenud või mõne õnnetusjuhtumi tõttu kahjustunud, kaasa arvatud materjalid, seadmed või muud esemed, mis on õnnetusjuhtumi tagajärjel saastunud
- Q5 Materjalid, mis on saastunud või kõlbmatuks muutunud sihipärase tegevuse tagajärjel (puhastusjääd, pakkematerjalid, mahutid jm)
- Q6 Kasutamiskõlbmatud osad (nt tühjad patareid, ammen-datud katalüsaatorid jne)
- Q7 Ained, mis ei toimi enam nõutaval tasemel (nt saastunud happed, saastunud lahustid, kasutatud karastussoo-lad jne)
- Q8 Tööstusprotsessijääd (nt räbud, põhjasetted jne)
- Q9 Reostustõrjejääd (nt skraberisetted, kottfiltritolm, kasutatud filtrid jne)

Q10 Metallide töötlemise ja viimistlemise jääd (nt treilaas-tud, valtsimistagi jne)

Q11 Tooraine kaevandamise ja töötlemise jääd (nt kaevan-damisjääd, naftatootmisel tekkinud muda jne)

Q12 Rikutud materjalid (nt PCBga saastatud õli jne)

Q13 Kõik materjalid, ained või tooted, mille kasutamine on seadusega keelatud

Q14 Tooted, millele valdaja ei leia edasist kasutamist (nt põl-lumajanduses, olmes, kontorites, kauplustes või tööko-dades ära visatud vallasasjad jne)

Q15 Reostatud pinnase puhastamisel tekkinud saastunud materjalid, ained või tooted

Q16 Kõik materjalid, ained või tooted, mida ei hõlma ülal-loetletud kategooriad

II A LISA

KÕRVALDAMISTOIMINGUD

NB: Käesoleva lisa eesmärk on loetleda kõrvaldamistoimingud nii, nagu neid praktikas kasutatakse. Vastavalt artiklile 4 tuleb jäätmed kõrvaldada nii, et ei seata ohtu inimeste ter-vist ega kasutada tõenäoliselt keskkonda kahjustavaid prot-sesse ja menetlusi.

- D1 Maapealne või maa-alune ladestamine (nt prügilasse jne)
- D2 Pinnastöötlus (nt vedelate või püdelate heitmete biolagun-damine pinnases jne)
- D3 Süvainjektsioon (nt vedelate heitmete pumpamine puurau-kudesse, mahajäetud soolakaevandustesse või looduslikesse tühemikesse jne)
- D4 Paigutamine maaalsetesse basseinidesse (nt vedelate või püdelate jäätmete paigutamine šahtidesse, tiikidesse või laguunidesse jne)
- D5 Paigutamine tarindprügilatesse (nt jäätmete paigutamine üksteisest ning keskkonnast isoleeritud, pealt kaetud ja voo-derdatud pesadesse jne)
- D6 Tahkete jäätmete heitmine veekogudesse, v.a merre/ookeani
- D7 Heitmine merre/ookeani, sh ladestamine merepõhja
- D8 Bioloogiline töötus, mida ei ole käsitlenud mujal käes-olevas lisas ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse käes-olevas lisas loetletud mis tahes toi-mingu abil

- D9 Füüsikalis-keemiline töötlus, mida ei ole käsitletud mujal käesolevas lisas ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse käesolevas lisas loetletud mis tahes toiminguga abil (nt aurutamine, kuivatamine, kaltsineerimine jne)
- D10 Põletamine maismaal
- D11 Põletamine merel
- D12 Püsiladustamine (nt konteinerites jäätmete paigutamine kaevandustesse jne)
- D13 Jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine enne käesolevas lisas nimetatud mis tahes toimingut
- D14 Ümberpakkimine enne käesolevas lisas nimetatud mis tahes toimingut
- D15 Vaheladustamine käesolevas lisas nimetatud mis tahes toimingu ajal, välja arvatud ajutine ladustamine jäätmete kogumisel nende tekkekohas

II B LISA

TAASSKASUTAMISELE SUUNATUD TOIMINGUD

- NB: Käesoleva lisa eesmärk on loetleda taaskasutamistoimingud nii, nagu neid praktikas kasutatakse. Vastavalt artiklile 4 tuleb jäätmeid taaskasutada nii, et ei seata ohtu inimeste tervisele ega kasutada tõenäoliselt keskkonda kahjustavaid protsesse ja menetlusi.
- R1 Lahustite taasväärtustamine/regenereerimine
- R2 Lahustitena mittekasutatavate orgaaniliste ainete ringlussevõtte/taasväärtustamine
- R3 Metallide ja metallühendite ringlussevõtt/taasväärtustamine
- R4 Muude anorgaaniliste ainete ringlussevõtt/taasväärtustamine
- R5 Hapete ja aluste regenereerimine
- R6 Reostustõrjeks kasutatud ainete taaskasutamine
- R7 Katalüsaatorikomponentide taaskasutamine
- R8 Õlide taasrafineerimine või korduskasutamine muul viisil
- R9 Kasutamine peamiselt kütusena või muul viisil energiaallikana
- R10 Laotamine pinnasekihti põllumajandusliku kasutamise eesmärgil või keskkonnaseisundi parandamiseks, sh kompostimine ja muud bioloogilised muundamisprotsessid, v.a artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis iii nimetatud jäätmete puhul
- R11 Punktides R1–R10 nimetatud toimingute tagajärjel tekkinud jäätmete kasutamine
- R12 Jäätmete vahetamine punktides R1–R11 nimetatud toiminguteks
- R13 Jäätmete vaheladustamine käesolevas lisas nimetatud mis tahes toiminguteks, välja arvatud ajutine ladustamine jäätmete kogumisel nende tekkekohas

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. aprillil 1993. Liikmesriigid teatavad neist viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendes meetmetesse või meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide tekstid.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 18. märts 1991

Nõukogu nimel

eesistuja

A. BODRY